6554

LIST

OF

SANSKRIT AND HINDI MANUSCRIPTS

PURCHASED BY ORDER OF GOVERNMENT

AND DEPOSITED IN THE

Sanskrit College, Benares,

DURING THE YEAR, 1917-1918.

SCHOOL OF
ORIENTAL
STUDIES
FINSBURY CIRCUS

ALLAHABAD:

PRINTED BY THE SUPDT., GOVERNMENT PRESS, UNITED PROVINCES

1919

अथ द्वाविंशसंग्रहसूचीपत्रम् ।

अत्र १९१८ ईशवीयवर्षे संगृहीतानि पुस्तकानि ।

Class A.—COMPRISING WORKS NOT MENTIONED IN AUFRECHT'S CATALOGUS CALALOGORUM.

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
	वेदः						
२७५३	कुण्डसिद्धिव्याख्या	विश्वनाथः	२७	७००	प्रा.	का. दे.	अन्ते खण्डिता।
२७५४	राज्याभिषेकपद्धतिः	शङ्करभट्टः	१८	८००	किं. प्रा.	„	अशुद्धा जीर्णा च।
२७५५	पावमानीपुरुषसूक्तभाष्यम्	गुणविष्णुः	२१	५००	शाके १७२६	का. व.	
२७५६	श्राद्धमन्त्रव्याख्या	„	१२	३००	„	„	
	तन्त्रशास्त्रम्						
२७५७	तन्त्रसारटिप्पणी	...	५४	२७००	न.	का. व.	तन्त्रसारपरिशिष्टरूपा।

Class B.—COMPRISING SPECIALLY GOOD MANUSCRIPTS OF BOTH RARE AND COMMON WORKS.

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
	वेदः						
२७५८	पाशुकचातुर्मास्यहौत्रम्	...	२४	८००	संवत् १६६३	का. दे.	खण्डितम्। अत्र लेखकेन लिपिकाल एवं लिखितः "संवत् १६६३ वर्षे माघसुदि ९ सोमे वृद्धनगरवास्तव्यअभ्यन्तरनागरज्ञातीयदुवे वृद्धरणदासतुतहरजीकेन हौत्रं लिखितमिदं"।
२७५९	यजुर्वेदीया दशकर्मपद्धतिः	रामदत्तः	३१	१०००	किं. प्रा.	का. दे.	
	पुराणम्						
२७६०	क्रियायोगसारः	...	११२	३३००	शाके १५९८	का. व.	अत्र लेखकेन लिपिकाल एवं लिखितः। "भीमस्यापि रणे भङ्गो मुनीनां च मतिभ्रमः। यथा दृष्टं तथा लिखितं लेखके नास्ति दोषकः॥ श्रीपीताम्बरशर्मणः स्वाक्षरमिति।......२२ वैशाख शकाब्दाः १५९८"। उत्तमं परिशोधितं पुस्तकम्।

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्त्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
	इतिहासः						
२७६१	महाभारततात्पर्यनिर्णयटीका	वरदराजाचार्यः	९३	२३००	प्रा.	का. दे.	आदिपर्वटीका । आरम्भपत्त्रं नास्ति। अत्र कचित्कचिदर्थान्तराणि लिखितानि ।
२७६२	हरिवंशः	...	४१८	१५०००	प्रा.	का. व.	वङ्गदेशप्रचलितपाठानुसारी । मध्ये ५३ पत्त्राणि न सन्ति। पुस्तकं जीर्णम् ।
	व्याकरणम्						
२७६३	महाभाष्यप्रदीपोद्द्योतः	नागेशभट्टः	९९१	३०७७१	संवत् १७८५	का. दे.	अत्र १-८ अध्याया वर्तन्ते। प्रथमाध्यायो मध्ये किञ्चित् खण्डितः। अत्र लेखकेन लिपिकाल एवं लिखितः । "श्रीसंवत् १७८५ भाद्रपदसुदि ५ बुधे लिखितमिदं भगवान्दासपण्डित सुखीभव" । "सर्वग्रन्थसंख्या ३६०१६"। नागेशभट्टः संवत् १७६३ वर्षे वर्तमान आसीदिति वाराणसीस्थराजकीयसंस्कृतपाठशालीयसरस्वतीभवने वर्तमानेन ऽभिनवसंग्रहस्थेन तत्कृतवैयाकरणमञ्जूषापुस्तकेन निष्पन्नं भवति। अत इदमपि पुस्तकं तत्सामयिकमित्यनुमीयते।
२७६४	मुग्धबोधपरिशिष्टम्	काशीश्वरः	४५	१३५०	प्रा.	का. व.	
२७६५	"	"	६५	१८००	न.	"	खण्डितम् ।
२७६६	संक्षिप्तसारज्ञापकावली	हरगोविन्दविद्यावाचस्पतिः	१६	८००	"	"	
२७६७	संक्षिप्तसारपरिशिष्टविवरणटीका	गोपीचन्द्रः	१०८	३०००	"	"	
२७६८	परिशिष्टव्याख्यानकौमुदी	अभिरामभट्टाचार्यः	६०	३०००	"	"	
	न्यायवैशेषिकशास्त्रम्						
२७६९	कुसुमाञ्जलिटीका	रामभद्रः	१७	७००	प्रा.	का. व.	अन्ते खण्डिता ।

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
	भक्तिशास्त्रम्						
२७७०	भगवन्नामकौमुदीप्रकाशः	अनन्तदेवः	५२	१५००	न.	का. दे.	४ पत्रं नास्ति ।
	वेदान्तशास्त्रम्						
२७७१	सिद्धान्तबिन्दुलघुव्याख्या	नारायणतीर्थाख्यः	८४	३८००	,,	का. दे.	परिशोधिता ।

CLASS C.—COMPRISING WORKS WHICH EITHER EXIST ONLY IN A FRAGMENTARY CONDITION OR ARE NOT FOUND IN THE BENARES COLLEGE LIBRARY.

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
	वेदः						
२७७२	कोटिहोमपद्धतिः	...	११	३००	प्रा.	का. दे.	खण्डिता ।
२७७३	हिरण्यकेशीयदर्शपूर्णमासः	...	१२	११००	,,	,,	,, दर्शनीयं पुस्तकम् ।
२७७४	हिरण्यकेशीयश्रौतसूत्रम्	...	१८	८००	,,	,,	,,
२७७५	हिरण्यकेशीयस्मार्तसूत्रम्	...	२२	९००	संवत् १७२६	,,	,, उत्तमं पुस्तकम् ।
२७७६	लाट्यायनसूत्रम् ।	...	२५	२५०	किं. प्रा.	,,	,,
२७७७	वेददीपः	...	१३	४००	,,	,,	,,

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
२७७८	गृहशान्तिः	...	५२	८००	संवत् १७७२	का. दे.	अत्र लेखकेन लिपिकाल एवं लिखितः "सवत् १७७२ मिति माघवदि ११ गुरुवासरे लिषतं ब्राह्मण जुगलकिसोर श्रीमथुराजी मध्ये आत्मपठनार्थं"।
२७७९	कात्यायनश्रौतसूत्रम्	...	१५२	३३००	नवीनप्राचीनमिश्रम्	,,	
२७८०	स्नानप्रयोगः	...	१८	२००	संवत् १९४१	,,	
२७८१	श्रावणीपद्धतिः।	...	४३	५००	,,	,,	
२७८२	छन्दसिपदम्	...	३७	१७००	न.	का. व.	
२७८३	छान्दोग्यमन्त्रभाष्यम्	गुणविष्णुः	४९	२२५०	शाके १७७९ (?)	,,	
२७८४	छान्दोग्यभाष्यम्	,,	८	३००	शाके १७२६	,,	सन्ध्याप्रकरणम्।
२७८५	नवग्रहमन्त्रव्याख्या	...	६	१५०	प्रा.	,,	खण्डिता।
२७८६	छन्दोगपरिशिष्टं सभाष्यम्	नारायणः	१४८	४०००	न.	का. व.	"काशीनिवासिश्रीनारायणविरचितछन्दोगपरिशिष्टप्रकाश" इति पुष्पिकायाम्।
२७८७	छन्दआर्चिकभाष्यम्	सायनाचार्यः	१५४	३८००	न.	,,	मध्ये ३७ पत्राणि न सन्ति।
	धर्मशास्त्रम्						
२७८८	आचारदीपः	नागदेवः	३३	९००	प्रा.	का. दे.	
२७८९	कर्मविपाकः	ब्रह्मनारदसंवादः	४९	८००	किं. प्रा.	का. दे.	छिन्नं पुस्तकम्।
२७९०	संस्कारसुबोधः	...	३८	३५०	न.	,,	
२७९१	हारलता	अनिरुद्धभट्टाचार्यः	७५	२४००	न.	का. व.	

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
२७९२	दुर्गोत्सवविवेकः	शूलपाणिः	१३	३७५	शाके १७४३	का. व.	
२७९३	व्रतकालविवेकः	शूलपाणिः	११	३००	न.	,,	
२७९४	तिथिविवेकः	शूलपाणिः	११	३००	न.	,,	
२७९५	पितृतीर्थसंस्था	वाचस्पतिः	१६	४००	,,	,,	
२७९६	दशाचलदानप्रयोगः	चन्द्रशेखरः	४	१२५	,,	,,	खण्डितः।
२७९७	स्मार्तव्यवस्थार्णवः	सार्वभौमः	२६	८००	किं. प्रा.	,,	,,
२७९८	व्यवस्थासारसञ्चयः	नारायणः	१०	४००	,,	,,	,,
२७९९	कालनिर्णयः	गोपालन्यायपञ्चाननः	४५	८००	,,	,,	,,
२८००	अशौचनिर्णयः	,,	२३	८००	,,	,,	,,
२८०१	मठादिप्रतिष्ठातत्त्वम्	रघुनन्दनः	२१	७००	,,	,,	,,

	पुराणम्						
२८०२	पातालखण्डम्	वेदव्यासः	३३	९००	किं. प्रा.	का. व.	५ पत्राणि न सन्ति।
२८०३	काशीखण्डम्	...	४०५	१४०००	,,	,,	स्थलविशेषे टिप्पण्यप्यस्ति। मध्ये ३१ पत्राणि न सन्ति।
२८०४	पुराणपाठानुक्रमः	...	३	७३	किं. प्रा.	का. दे.	अत्र भागवतपारायणविधिः।
२८०५	श्रीमद्भागवतम्	...	५६२	४५०००	न.	का. व.	संस्कृतटीकावङ्गभाषानुवादाभ्यां सहितम्। १-८। १० स्कन्धा वर्तन्ते।
	इतिहासः						
२८०६	अद्भुतरामायणम्	...	३९	१०००	शाके १७४९	का. व.	
२८०७	भगवद्गीता	...	५६	२०००	न.	,,	संस्कृतटीकावङ्गभाषानुवादाभ्यां सहिता। १-१२ अध्याया वर्तन्ते। पुस्तकदर्शनात् प्रतिभाति अनुवादकेनैव लिखितमिति।

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
	तन्त्रशास्त्रम्						
२८०८	षट्कर्मदीपिका	श्रीकृष्णविद्यावागीशः	५९	१०००	न.	का. व.	किञ्चित् खण्डिता।
२८०९	कुमारिकाप्रश्नः	...	२	१५	"	"	
२८१०	तोडलतन्त्रम्	...	१७	५००	"	"	
२८११	महाशैवतन्त्रम्	...	५०	१५००	"	"	आकाशभैरवकल्पमात्रं ग्रन्थः।
२८१२	शाक्तानन्दतरङ्गिणी	...	६६	२२००	"	"	खण्डिता।
२८१३	"	...	११७	२३००	"	"	परिशोधिता।
२८१४	शक्तिरत्नाकरः	...	१३	३५०	"	"	
२८१५	निगमलता	...	४१	१०००	शाके १८०२	"	
२८१६	महानिर्वाणतन्त्रम्	...	११	२००	न.	का. व.	
२८१७	कुलार्णवतन्त्रम्	...	८	१७५	न.	"	
२८१८	कालीकर्पूरस्तोत्रं सटीकम्	टी० भट्टश्रीकृष्णः	२०	३००	संवत् १९००	का. दे.	
२८१९	महिम्नस्तोत्रं सटीकम्	...	१४	३५०	किं. प्रा.	"	
२८२०	योगिनीतन्त्रम्	...	३	५०	"	का. व.	अत्र कोशीमाहात्म्यम्।
	न्यायवैशेषिकशास्त्रम्						
२८२१	आकाङ्क्षामाथुरी	...	३	१००	प्रा.	का. व.	खण्डिता।
२८२२	अनुमानदीधितिः	रघुनाथः	६	२००	न.	"	अत्र लेखकेनैकं पद्यं लिखितम्। "शाके रामशरर्तुचन्द्र १६५३ विमिते रामप्रिये प्रावृषि द्वादश्यां चरणाम्बुजं रघुपतेर्नत्वा सुसंयलतः। कालीघट्टनिवासिना सुधिषणा शैरोमणिर्दीधितिः श्रीरामेण द्विजन्मना प्रतिदिनं प्रालेखि मुक्त्यर्थिना॥"

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्त्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
	योग-शास्त्रम्						
२८२३	स्वरोदयः सटीकः	...	५३	७००	न.	का. दे.	अत्र नेपालदेशीयभाषाटीका वर्तते।
	भक्ति शास्त्रम्						
२८२४	वल्लभग्रन्थावली	...	१५०	७५०	न.	,,	
	वेदान्तशास्त्रम्						
२८२५	दृग्दृश्यप्रकरणटीका	रामचन्द्रः	२०	१०००	न.	का. व.	
२८२६	हस्तामलकभाष्यटीका	...	९	३००	,,	,,	

Class D.—HINDI WORKS.

पुस्तकानां संख्या	पुस्तकनामानि	ग्रन्थकर्तृनामानि	पत्त्रसंख्या	श्लोकसंख्या	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विवरणम्
	हिन्दी-भाषा-पुस्तकानि						
२८२७	वार्तासंग्रहः	...	१६१	२५००	किं. प्रा.	का. दे.	अत्र भक्तानामितिवृत्तम्।
२८२८	भागवतानुवादः	...	१८५	४०००	संवत १७४२	का. दे.	एकादशस्कन्धमात्रम्। उत्तमं पुस्तकम्।
२८२९	भागवतैकाकारव्याख्या	...	१७४	२७०००	न.	,,	दक्षिणीभाषायां व्याख्यानम्। बहु विस्तृतम्। पुस्तकं कृमिदूषितम्। एकादशस्कन्धमात्रम्।

6555

A

CATALOGUE

OF

SANSKRIT MANUSCRIPTS ACQUIRED

FOR

The Government Sanskrit Library, Sarasvati Bhavana, Benares,

(*DURING THE YEAR 1918-1919*)

BY

GOPINATH KAVIRAJ, M.A.,
Librarian, Government Sanskrit Library, Benares

SCHOOL OF
ORIENTAL
STUDIES
FINSBURY CIRCUS

ALLAHABAD:
PRINTED BY THE SUPDT., GOVERNMENT PRESS, UNITED PROVINCES
1919.

INTRODUCTION.

The collection of Sanskrit Manuscripts made for the Government Sanskrit Library during 1918-1919 consists of 23 works, Nos. 2830—2852 of this Catalogue. Out of this number 1 work belongs to Vedic literature, 1 to Dharma Śāstra, 3 to Sāhitya, 1 to Vyākaraṇa, 1 to Nyāya-Vaiśeshika, 3 to Mīmāṃsā, 6 to Vedānta and 7 to Tantra.

SECTION I.—VEDIC LITERATURE.

Somakarmadīpikā.

No. 2830 is a copy of Somakarmadīpikā or more popularly Karmadīpikā, by Rāma Chandra Vājapeyī, son of Samrāṭ Sthapati Agnichit and Viśālākshī. The author calls himself the pupil of one Vidyākara, but states nothing about his age or nativity. The present manuscript of Karmadīpikā is dated 1528 Saṃvat corresponding to 1471 A.D.

SECTION II.—DHARMA ŚĀSTRA.

Vāmana Kārikās.

In Dharmaśāstra we possess a work, No. 2831, in the form of kārikās by one Vāmana, written on the basis of Khādira Gṛhya Sūtra.

SECTION III.—SĀHITYA.

Bharata's Nāṭya Śāstra.

No. 2832 is a copy of Bharata's Nāṭya Śāstra, transcribed from a very old and worn-out manuscript in grantha character belonging to the Government Oriental Library, Madras. MSS. of Bharata's treatise on dramaturgy being extremely rare are always welcome, and especially so, as in the present case, when these represent an old text and apparently a different recension from the one that is available in the printed edition.

No. 2834 is a commentary on Raghuvaṃśa by Paramahaṃsa Paribrājakāchārya Saraswatī Tīrtha.

Subhāshitapaddhati.

No. 2833 Subhāshitapadhati is an anthology by one Śrīpati, son of Trivikrama (? त्रिविक्रमि). The work is unique ; so is the manuscript, for it belonged to the

author's own library. It is dated in Saṃvat 1672 or 1615 A. D.

SECTION IV.—VYĀKARAṆA.

Tarkachandrikā.

No. 2835 is a manuscript of Tarkachandrikā, by Śrī Kṛshṇa Bhaṭṭa, son of Raghunātha, and Jānakī and grandson of Govardhana. The work is not complete, extending as far as a part of the कर्मकारक and follows the arrangement of the Kaumudī. The author belonged to the famous Maunin family of the Deccani Brahmins who had settled at Benares—the family with which, as we know, the worship of the Goddess Siddheśvarī was specially connected.

Śrīkṛshṇa's date.

Śrī Kṛshṇa Bhaṭṭa says nothing particularly about himself in this work, but we know that he was the younger brother of the well-known Jayakṛshṇa Bhaṭṭa, who wrote a commentary on the Vedic section of Pāṇini's grammar. Jayakṛshṇa having referred to the works of Koṇda Bhaṭṭa and Nāgeśa in his Laghuvibhaktyarthanirṇaya could not have lived before the beginning of the 18th Century*. Consequently Śrī Kṛshṇa Bhaṭṭa's literary activities may be referred to the middle of that century.

SECTION V.—NYĀYA VAIŚESHIKA.

Laghupadārthavivechana.

In this section we have an interesring work, No. 2836, dealing with the categories of the Vaiśeshika philosophy, viz., Laghupadārthavivechana, by Lakshmīpati, son of Viśvarūpa and grandson of Jayadeva. Lakshmīpati was the youngest son of his father. His elder brothers were Śrīnivāsa, Vīreśvara and Vidyāpati.

Date of Lakshmīpati.

The date of Lakshmīpati may be thus determined. The manuscript under review is said to have been copied by one Mahānanda in the Śaka year 1642 or 1720 A.D., but as it belonged to P. Lakshmīpati himself‡, it may be fairly supposed that the prototype from which this transcript was made was in the author's own

* Cf also Belvalkar's "Systems of Sanskrit Grammar," page 48.

‡ लक्ष्मीपतिपण्डितानां पुस्तकमिदं लिखितं महानन्देन। Fol. 122b[1].

handwriting and that the lekhaka was employed simply to have the manuscript written out fair. And this supposition seems to be confirmed by the statement on fol. 122a[5-6] viz., लक्ष्मीपतिस्तुरीयस्तु तस्य या लिपिमालिका etc., showing that the MS. had originally been written out by the author himself. [This original work has been recently found and added to the Library].*

It would thus appear that the date of the transcription of the manuscript synchronises with that of the author, who may be consequently placed in the first quarter of the 18th century.

SECTION VI.—MIMĀṂSĀ.

Under this head we have got three valuable MSS, viz. a Commentary on Kumārila's Tantravārtika by Annam Bhaṭṭa, No. 2839, an original tract called Nayaviveka by Mahāmahopādhyāya Bhavanātha Miśra, No. 2837, and a commentary on the same by Varadarāja, No. 2838.

Annam Bhaṭṭa.

Annam Bhaṭṭa's date is uncertain, but on comparison of the benedictory verse in this Commentary with that in the Tarkasaṅgraha it seems clear that the Mīmānsā commentator is identical with the Naiyāyika.

Bhavanātha.

The author of Nayaviveka is reputed to be the same as Śaṅkara Miśra's father. In that case he may be assigned to the middle of the 15th Century.

Varadarāja.

No. 2838 is a Com., called Dīpikā, on Mīmāṃsā-Nayaviveka, by Varadarāja, pupil of Sudarśana. The author calls himself the son of Raṅganātha, son of Devarāja, son of Praṇatārtihara, of Kiḍamli family on the bank of the river Śukā. He pays respects to one Chandra as the author of a Mīmāṃsā Nibandha. At present I can say nothing about the age of Chandra or of the author of Dīpikā.

* A notice of this work, along with other Nyāya-Vaiśeshika works deposited in the Government Sanskrit Library, Sarasvati Bhavana, will appear in a separate descriptive catalogue now under preparation.

SECTION. VII.—VEDĀNTA.

Ishṭasiddhi.

The most valuable work in this class is a copy of the Ishṭasiddhi, No. 2840, by Avimuktāchārya*, a disciple of Avyayātma Bhagavatpāda. The treatise, as its name indicates, seems to have originally been written in imitation of Sureśvarāchārya's Brahmasiddhi and Naishkarmya siddhi whose style it closely resembles. Like them it consists of a number of ślokas distributed in eight chapters, followed in each case by the author's own explanatory gloss. In the history of Vedānta philosophy Avimukta's work occupies a position of great importance. On various problems of a controversial character his views are referred to by subsequent writers.

Age of Avimuktāchārya.

The age of Avimukta is not definitely known nor is there any apparent indication in the work itself by which it may be ascertained. But an approximation is possible.

(1) Thus Madhusūdana Sarasvatī speaks of Ishṭasiddhi as being one of the three Vedānta treatises whose names end in "siddhi" and in reference to which he calls his own work, viz. the Advaitasiddhi, the fourth "siddhi"†. The other two "siddhis" are the (*a*) Brahmasiddhi and (*b*) Naishkarmyasiddhi of Sureśvarāchārya. Being, as I take him to be on the strength of evidence furnished by Purushottama, a pupil of Raghunātha Śiromaṇi and a contemporary of Nṛsiṃha Āśrama, both of whom are said to have been defeated in argument by Nārāyaṇa Bhaṭṭa in a public controversy‡, he may be placed in the middle of the 16th Century, for Śiromaṇi's time is about 1520 A.D. and

* The name of the author appears as Vimuktāchārya in Burnell, page 95, and Peterson's Ulwar Catalogue, page 20 (No. 496)

† सिद्धीनामिष्टनैष्कर्म्यब्रह्मगानामियं चिरात् ।
अद्वैतसिद्धिरधुना चतुर्थी समजायत ॥

This is the last of the 9 concluding verses with which Madhusūdana closes his *magnum opus*—the result of deep erudition and of untiring labours of a life devoted to close study and quiet contemplation.

‡ See Ind. Ant., 1912, page 10.

Nṛsiṃha Āśrama completed his Vedāntatattvaviveka in Saṃvat 1604 or 1547 A.D.*

The date of Madhusūdana would thus supply the lower limit of the age of Avimukta.

(2) But this limit may be pushed back further. For Chitsukhāchārya, in his Tattvapradīpikā, quotes in regard to the question of Avidyā and its Substrate the following passage, viz., ब्रह्मैव स्वाविद्यया संसरति स्वविद्यया च विमुच्यते, which the commentator Pratyagrūpāchārya attributes to the author of Ishṭasiddhi (page 363, Nirṇaya Sāgara Edition of 1915).

Chitsukha's Commentary on Vishṇupurāṇa furnished the basis on which Śrīdhara Svāmī, as he says himself, modelled his own ṭīkā on the same. Śrīdhara's time is earlier than Chaitanya Deva (1485-1533) who held his works in high esteem. If his date is provisionally accepted as the middle of the 15th Century, Chitsukha may with some degree of probability be referred to the end of the 14th Century. And this date for Chitsukha would not be incompatible with the fact that his pupil Sukhaprakāśa was the *Vidyāguru* of Amalānanda, the author of Vedāntakalpataru.†

(3) But the passage which Chitsukha quotes from Ishṭasiddhi is also quoted in Ānandabodha's Nyāyamakaranda (Benares Edition, page 314), as he himself points out in his commentary on this work. If Ānandabodha be supposed to have preceded Chitsukha by an interval of 50 years or so, the year 1325 may be taken as the *terminus ad quem* of Avimukta's age. The *terminus a quo* is of course Sureśvara's date.

* अङ्घ्रिद्वन्द्वसमाश्रयः कृतिरता [=जग ?] न्नाथाश्रमश्रीगुरो
र्नोंघ्रातत्त्वविवेकमात्मन इति श्रीमन्नृसिंहाश्रमः ।
अब्दे वेद(4)वियद्(0)रसे(6)न्दु (1) गणिते — — ⌣ — श्रीदिने
दक्षो नामनि पुरुषोत्तमपुरे — — मुदाचीकरत् ॥ This śloka occurs at the very end of an old Ms. of Tattvaviveka purchased recently for the Government Sanskrit Library. It does not appear in the edition brought out by the Medical Hall Press, Benares. But cf. Aufrecht, Cat. Cat., vol. I, p. 220.

† Mr. T. M. Tripathi, in his Introduction (p. XX, f. note 2 (1)) to Ānandajñāna's Tarka Saṅgraha (Gaekwad's Oriental Series, III), places Chitsukha and his pupil, early in the beginning of the 13th century.

All this is more or less hypothetical, but a more definite conclusion is not obtainable in the present state of our knowledge.

Tāraka Brahmānanda.

No. 2841 is a commentary on Śaṅkarāchārya's Vishṇu Sahasranāmabhāshya, by Tāraka Brahmānanda Sarasvatī, disciple of one Gopālānanda Yati and pupil of Advaitānanda. Brahmānanda calls the latter his *Vidyāguru* and says that he received instructions on this bhāshya from him. Nothing more definite is known about the author or his gurus. But if this Advaitānanda be taken as identical with the author of Brahmavidyābharaṇa, otherwise known as Chidvilāsa, Brahmānanda belonged to the 11th Century.

No. 2842, bound up with the same MS. as No. 2841, is a commentary by Gaṅgādharendra Sarasvatī Bhikshu, pupil of Paramahaṃsa Paribrājakāchārya Rāmānanda Sarasvatī, on Śukāshṭaka or the eight verses attributed to Śukadeva, describing the state of a Jīvanmukta.

SECTION VIII.—TANTRIK LITERATURE.

Tripurā Agama

Among works on Tantra acquired for the Library during the year under review we possess seven MSS., all of which relate to the cult of Tripurā Sundarī. Tripurā literature has played a very important part in the history of Indian Religion and Mystic Philosophy and possesses a unique interest for the student of Indian culture in general. But unfortunately a systematic study of this branch of Tantra, which in its pristine form is undoubtedly much more ancient than the other branches, has not yet been undertaken.*

So far as philosophy is concerned this system seems to have once been affiliated to the Kashmir Śaivaism of the Renaissance period, viz. the Śaiva school, as

* Sir R. G. Bhandakar's remarks on this aspect of the Tantrik Literature, as given in his Report for 1883-'84 (pages 67—91) and in his "Vaishnavism, Śaivism, etc.," (pages 86, 144—'6), are far from appreciative and fair. They do not go deep enough and have failed to bring out the inner meaning of the symbolism involved. Iyenger's account (Outlines of Indian Philosophy, pages 138-147, 289-297) is based upon insufficient data.

revised by Vasugupta in 900 A. D. The relation between these particular Śaiva and Śākta systems is so intimate that it is extremely hard to differentiate one from the other, except in the conception of the Supreme Deity alone. And consequently we find commentators on Tripurā literature, e.g. Bhāskara Rāya and Śrīnivāsa, freely appealing to the authority of Kashmirian Śaiva works. And, the fact that Naṭanānandanātha calls the system by the name of Śāmbhava Darśana in his commentary on Kāmakalā vilāsa points to the existence of this close agreement.

Its relation to Śivaism.

Different schools of Tripurā.

According to tradition the mysteries of Tripurā worship were delivered in different ages by three different lines of teachers, viz. those headed by Agastya, Paraśurāma and Durvāsas. Agastya's school is represented by Agastya Sūtras, Lalitāsahasranāma, Mahālakshmī Tantra, etc. Durvāsā's line has practically disappeared; the only surviving work which professes to belong to this school is perhaps the stotra going under his name. But Paraśurāma's school is comparatively rich in the extent of its literature.

Tripurā Mss in the present collection.

In our collection of this year Śrīkrama Saṃhitā (No. 2852) and Dakshiṇāmūrti Saṃhitā (No. 2851) apparently belong to no sect, being in the form of canonical works purporting to be an interlocution between Umā and Maheśvara or Devī and Īśvara. Saubhāgyodaya (No. 2848), Tripurārahasya, Jñāna and Māhātmya Khaṇḍas (Nos. 2846 and 2847) and Yauvanollāsa No. 2849 are professedly of Paraśurāma school, while Saubhāgyakalpadruma No. 2850 is based on Paramānanda Tantra.

Śrīkrama Saṃhitā.

MSS of Śrīkrama Saṃhitā, of which we have got a copy in No. 2852, are scarce. Mahāmahopādhyāya Nṛsiṃha Ṭhakkura, in his cyclopaedic compilation on Tārā worship, viz. Tārābhaktisudhārṇava, cites this Saṃhitā as one of his authorities. This is the only reference to this work which I remember to have found in Tantrik Literature.

Dakshiṇāmūrti Saṃhitā.

No. 2851 is a copy of Dakshiṇāmūrti Saṃhitā, of which the fragment we possess contains 59 paṭalas and over 1,200 verses. Though professing to be a Saṃhitā the work is more or less of the nature of a paddhati.* But here and there several points are explained which are of a more general interest. Thus the 55th and 57th paṭalas which purport to describe the Nityās in their essential character and the Śrīvidyā respectively have a distinct philosophical value.

Saubhāgyodaya.

We have in No. 2848 a MS of Saubhāgyodaya, a commentary on the Kalpasūtras attributed to Paraśurāma. The author of the commentary is one Aparājitānanda nātha (whose civil name was Rāmeśvara Kavi), son of Subrahmaṇya and pupil of Amṛteśānanda nātha. Being an elaborate interpretation of the Sūtras, which in the Tripurā āgama possess much the same authoritative character as the Śiva Sūtras do in the literature of the Trika philosophy of Kashmir, this commentary would serve as an indispensable aid to the right understanding of the spirit of Paraśurāma's mystic utterances many of which are obscure. And it is all the more welcome inasmuch as the author claims to be a spiritual descendant of the great Tantrika Scholar Bhāskara Rāya ‡and would therefore seem to have had access to many of the practical traditions of the sect which are not ordinarily known.

The commentary was composed at Benares in Śaka 1753 (अग्निबाणाद्रिभूसंख्ये शाके) or 1831 A.D.

Tripurārahasya.

But the most valuable acquisition of this year consists of MSS of the two of three khaṇḍas of Tripurā rahasya, viz. the Jñāna Khaṇḍa and Māhātmya

* Cf. the table of contents given in Appendix

‡ Cf. Saubhāgyodaya (1) अतएवास्मत्परमेष्ठिगुरुभिरुत्तरचतुःशतीसेतुबन्धे द्विशतोत्तरद्वितीयश्लोके नैमित्तिकप्रकरणे, &c. (2) तद्विस्तरस्तु सव्यापसव्यमार्गस्थेतिनामव्याख्यानावसरेऽस्मत् परमेष्ठिगुरुभिर्ललितासहस्रनामभाष्ये विस्तरेण प्रपञ्चितः। विशेषजिज्ञासुभिस्ततोऽवगन्तव्यः ।

Khaṇḍa (Nos. 2846 and 2847). The third or Charyā Khaṇḍa is supposed to be lost.

Manuscripts of this work are extremely rare. The Jñāna Khaṇḍa has of course been made accessible by print, but the edition is worse than a corrupt manuscript. The recovery of this work therefore is an event of great importance.

The value of this work can hardly be overstated. What for its elegance or eloquence of style, and what for its method of exposition, it ranks in the forefront of philosophical poetry in Sanskrit. Poetry is apt to lose its freshness when made the medium of expressing philosophical thoughts but curiously enough, it is an exception in Tripurā literature that its poetry, though dealing with abstract principles, is hardly ever stale or lifeless. In composition and mode of illustrative treatment the Tripurārahasya reminds one of the Yogavāsishṭha to which it bears a close resemblance.

The extent of the work is 12,000 Ślokas, of which the Māhātmya section contains 6684, the Jñāna section 2684, and the Charyā section 2632.

I Jñāna Khaṇḍa

The Jñāna Khaṇḍa (Ms. No. 2846) is annotated, the name of the commentary being Tātparyadīpikā. The commentator, Śrīnivāsa, son of Vaidyanātha Yajvan, belonged to a Draviḍa family of the village of Mahāpushkara near Hālāsyanagara in Draviḍa country. The commentary was composed in the year of the Kali Era 4933 (नेत्राग्निनन्दजलधिवर्षे) or 1831-'32A.D.

II. Māhātmya Khaṇḍa.

But the Māhātmya Khaṇḍa (Ms. No. 2847) is without any commentary. The general story is the same as that found in the Lalitopākhyāna of the Brahmāṇḍa Purāṇa, though there are some slight differences here and there. The whole narrative turns round one central figure, viz. Bhaṇḍāsura, but there are several minor episodes which have a beauty and significance of their own.

In the beginning of the Māhātmya Khaṇḍa there is an interesting account given of the origin of this work, viz.

how and under what circumstances it was revealed to the sage Sumedhas *alias* Hāritāyana with whose name its authorship is associated. It is related that Hāritāyana is responsible neither for the stories, nor for the tenets embodied in the work; he is only credited with their compilation. The succession of illuminated seers, through whom this cult found its expression, is briefly stated: the original teacher is of course Śaṅkara who is the Universal Guru. Through His Grace the doctrine was communicated to Dattātreya who transmitted it to Paraśurāma, and the latter subsequently delivered it to his beloved pupil Hāritāyana, with instructions to commit it to writing so as to facilitate its rapid propagation.

History of the origin of Tripurā rahasya.

But before he could venture to take up his pen, Hāritāyana found it necessary to have the truths immediately revealed to himself. He practised severe penances, and once in the course of his austerities had even a vision of the Bālā. Though in doubt as to its real meaning he felt encouraged at heart. This was followed by his Initiation, upon which he proceeded to Hālāsyapura, the celebrated shrine of the goddess Mīnākshī, on the river Suvarṇapadminī, where he engaged in another course of hard austerities for 5 years.

As a result of these hard penances, so it is said, the Inner Light dawned upon him and converted him all on a sudden into a wonderful poet.

It is a miracle, but such miracles are wrought by the incalculable potency of mantra. For as a matter of fact this conversion is said to have been ultimately effected by his repetition, though without his knowledge, of a part of a *vija* of the great Mantra of Tripurā in his previous existence.

Yauvanollāsa.

Umānanda Nātha, the author of Yauvanollāsa, No. 2849, calls himself the pupil of Bhāsurānanda nātha *alias* Bhāskara Rāya to whom we have already referred.

Bhāskara Rāya's date.

Regarding Bhāskara's date Sir R. G. Bhandarkar holds that he lived in the begining of the 17th Century (Report for 1883-84, p. 88); and Pandit Vāsudeva Śāstrī Pansikar, to whom is due the credit of editing Bhāskara's commentary on the Lalitā Sahasranāma, makes him, following a local tradition, a contemporary of Nārāyaṇa Bhaṭṭa, the famous author of Prayogaratna, Tristhalīsetu, etc. But both these views seem to be erroneous.

Rāmeśvara, who wrote his commentary on the Kalpasūtras of Paraśurāma in 1831 A.D. calls Bhāskara, as we have already found, his *parameshṭhiguru*. This fact is sufficient proof that Bhāskara cannot be placed much earlier than the first quarter of the 18th century. Cf. also Iyenger's "Outlines of Indian Philosophy," p. 143.*

Umānanda's date.

If this estimate of Bhāskara's age be accepted his disciple Umānanda Nātha may be assigned to the middle of the 18th Century.

Saubhāgya kalpadruma.

No. 2850 is a complete manuscript of the 1st chapter of Saubhāgya Kalpadruma, a rare work, by Mādhavānanda Nātha, disciple of Yādavānanda Nātha. The author and his guru were inhabitants of Benares, and it is said that it was through their efforts that the Tripurārahasya found currency in Northern India.

GOVERNMENT SANSKRIT LIBRARY,
BENARES:
The 30th March, 1919.

GOPINATH KAVIRAJ.

---

* Who is the Vallabhāchārya referred to in verse 30 (गुर्जरदेशे विदग्धे जर्जरधैर्यं स वल्लभाचार्यम्) of his pupil Jagannātha's *Bhāskaravilāsa*? That he cannot be identical with the great Vaishṇava teacher of the same name (born 1479 A. D.), the founder of the creed known as Pushṭimārga, is certain. Could he be identified with a subsequent representative of this sect? But it is not known to me that an Āchārya of this school would assume the pontifical name of Vallabhāchārya, as in the rival sects of Śaṅkarāchārya and Madhvāchārya.

A.—Comprises MSS. not found in Aufrecht's Catalogus Catalogorum nor existing in the Government Sanskrit Library.

B.—Comprises MSS. not found in Aufrecht, but existing in the Library.

C.—Comprises MSS. found in Aufrecht, but not existing in the Library.

D.—Comprises MSS. found in Aufrecht, and existing in the Library, but possessing a special value of their own (on account of rarity or historical interest).

E.—Comprises ordinary MSS. (having value only for collation purposes).

पुस्तकसंख्या	वर्गनाम	ग्रन्थनाम	ग्रन्थकर्तृनाम	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	सम्पूर्णं खण्डितं वा	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विशेषः
		CLASS I.							
		Vedic Literature.							
२८३०	A	कर्मदीपिका	रामचन्द्रवाजपेयी	१-१८३	४१२०	सम्पूर्णा	संवत् १५२८	का. दे.	
		CLASS II.							
		Dharma Sāstra.							
२८३१	C	वामनकारिका	वामनः	२२७	३०००	सम्पूर्णा		का. दे.	
		CLASS III.							
		Kāvya Sāhitya.							
२८३२	C	नाट्यशास्त्रम्	भरतमुनिः	५४५	५०००	सम्पूर्णम्		का. दे.	
२८३३	A	सुभाषितपद्धतिः	त्रैविक्रमिश्रीपतिः	२-८४	२०००	खण्डिता	संवत् १६७२	का. दे.	

पुस्तकसंख्या	वर्गनाम	ग्रन्थनाम	ग्रन्थकर्तृनाम	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	सम्पूर्णं खण्डितं वा	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विशेषः
२८३४	D	रघुवंशटीका	सरस्वतीतीर्थः	५८-७९	१४००	खण्डिता		का. दे.	
		CLASS IV.							
		Vyākaraṇa.							
२८३५	C	तर्कचन्द्रिका	मौनिश्रीकृष्णभट्टः	१-१४७	२९००	खण्डिता		का. दे.	
		CLASS V.							
		Nyāya Vaiseshika.							
२८३६	A	लघुपदार्थविवेचनम्	लक्ष्मीपतिः	२१५	२०००	खण्डितम्	१६४२ शकाब्दः	का. दे.	मध्ये २२, २३, ५१, ५४, १३६, १३७ एतानि पत्राणि न सन्ति।
		CLASS VI							
		Pūrva Mīmāṃsā.							
१८३७	C	मीमांसानयविवेकः	महामहोपाध्यायभवनाथमिश्रः	१-६९०	५००	खण्डितः।		का. दे.	

पुस्तकसंख्या	वर्गनाम	ग्रन्थनाम	ग्रन्थकर्तृनाम	पत्रसंख्या	श्लोकसंख्या	सम्पूर्णं खण्डितं वा	लिपिकालः	आधारो लिपिभेदश्च	विशेषः
२८३८	A	मीमांसानयविवेकदीपिका	वरदराजः	१–११४७	१६०००	खण्डिता		का. दे.	
३८३९	C	तन्त्रवार्तिक टीका	अन्नंभट्टः	१–३८४	५३००	खण्डिता		का. दे.	
		CLASS VII. Vedanta							
२८४०	C	इष्टसिद्धिः	अविमुक्तात्मभगवत्पादः	१–१००		सम्पूर्णा		का. दे.	
२८४१	A	(क) विष्णुसहस्रनामभाष्य टीका	तारकब्रह्मानन्द सरस्वती	१–१८४७	४१२५	सम्पूर्णा		का. दे.	
२८४२	C	(ख) शुकाष्टक टीका (मूलसहिता)	गङ्गाधरेन्द्रसरस्वती भिक्षुः	१८४ (b) १९९	३००	सपूर्णा		का. दे.	
२८४३	C	मधुमञ्जरी (शङ्करकृतमनीषापञ्चक टीका)	गोपलबालयतिः	१–११	२००	सम्पूर्णा		का. दे.	
२८४४	D	तत्वचन्द्रिका (पञ्चीकरणविवरणटीका)	अज्ञातः	१–२२	५२५	सम्पूर्णा		का. दे.	
२८४५	C	ब्रह्मविदाशीर्वादपद्धतिः	विद्यारण्यमुनिः	१–४	१२५	सम्पूर्णा		का. दे.	
		CLASS VIII. Tantric Literature							
२८४६	A	त्रिपुरारहस्यम् (माहात्म्यखण्डम्)	हारितायनः	१–२६०	७०००	सम्पूर्णम्		का. दे.	
२८४७	A	त्रिपुरारहस्यम् (ज्ञानखण्डंसटीकम्)	हारितायनः	१–१७९	२६८४	सम्पूर्णम्		का. दे.	
२८४८	C	सौभाग्योदयः (परशुरामकल्पसूत्रवृत्तिः)	रामेश्वरकविः	१–३९६	५५००	सम्पूर्णः		का. दे.	
२८४९	C	यौवनोल्लासः	उमानन्दनाथः	१–४८	११५०	खण्डितः		का. दे.	
२८५०	C	सौभाग्यकल्पद्रुमस्य प्रथमः स्कन्धः	माधवानन्दनाथः	१–१०	२२५	सम्पूर्णः		का. दे.	
२८५१	D	दक्षिणामूर्तिसंहिता		१–४५	११५०	खण्डिता		का. दे.	
२८५२	A	श्रीक्रमसंहिता		१–२४	७८०	खण्डिता		का. दे.	

APPENDIX.

No. 2830 कर्मदीपिका—रामचन्द्र वाजपेयी ।

Beginning:—संम्राजोग्निचितो नत्वा विद्याकरगुरोः पदे ।
रामः पद्धतिमाधत्ते सोमकर्मप्रदीपिकाम् ॥ १ ॥
तत्र दर्शपौर्णमासाविष्ट्वा वसन्ते सोमेन यजेत ।

End:—ततो यज्ञपरिशिष्टविहितं सहस्रब्राह्मणभोज्यदानम् ।
ततो विप्रान् पुरस्कृत्य गृहप्रवेशः ।

संगृह्य+[रा]मवचसारमेतद्याताधियोजितमदभ्रमलापदेन ॥
बुद्धेर्विधानजलधेः परपारं द्याताधियोजित मदनभ्रमतापदेन ॥(?)

इतिसम्राड्स्थपत्याग्निचिदात्मजस्य विशालाक्षीसूनोरामचन्द्रस्य कृतौ कर्मदीपिकायां पद्धतावग्निष्टोमः समाप्तः ॥

शुभमस्तु । रामाय नमः । संम्वत् १५२८ वर्षे फागुणशुदी ११ शुक्रे । श्रीकाश्यां वासः । लिखितं गहराजपल ।

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ जयः जयः ।

No. 2831 वामनकारिका—वामनः ।

Beginning:—हरिः ओं प्रणम्य खादिराचार्यं गृह्यमाश्रित्य तत्कृतम् ॥
संक्षेपेण पदार्थानां स्मार्तानां वक्ष्यते क्रमः ॥
ग्रन्थेष्वपादग्रन्थेषु तन्त्रग्रन्थेषु सत्स्वपि ॥
पाठधारणसौख्याय क्रियते पद्यतो गिरा ॥
यथावानिलितस्तेषु पूर्वपूर्वेषु सत्स्वपि ॥
चरमंश्चरम [स्त] तद्वत्त ग्रयं ग्रन्थो भविष्यति ॥
तत्रकर्माण्यागादेशे सर्वाण्यप्युत्तरायणे ॥
पूर्वपक्षे शुभे चान्ये तिथिवारगुणान्विते ॥

End:—कृमिनाशं व्रजन्त्येव पशवस्तेन कर्मणा ॥
खादिरादीन् समालोच्य वामनेन मया कृताम् ॥
पद्यभूतां कृतिं प्राज्ञाः परिगृह्णन्तु निर्ममाः ॥

हरिः ओम्

शुभमस्तु

वामन कारिका समाप्ता ॥

No. 2832 नाट्यशास्त्रम्—भरतमुनिः ।

Beginning:—ओं नाट्यशास्त्र—प्रारंभः ।
प्रणम्य शिरसा देवौ पितामहमहेश्वरौ ॥
नाट्यशास्त्रं प्रवक्ष्यामि ब्रह्मणा यदुदाहृतम् ॥
समाप्तजप्यंव्रतिनं""""इत्यादि—

End:—गान्धर्वं चैव नाट्यं च यः सम्यगनुपश्यति ॥
लभते सद्गतिं पुण्यां समं ब्रह्मर्षिभिर्नरः ॥

एवं नाट्यप्रयोगे च बहुबहु विहितं कर्म शास्त्रप्रणीतं,
न प्रोक्तं यच्च लोकादनुकृतिकरणं तच्च कार्यं विधिज्ञैः ॥
किंञ्चान्यत्सत्यपूर्वं भवतु वसुमती शाश्वती नष्टरोगा
शांन्तिर्गोब्राह्मणानां नरपतिरवनीं पातु चेमां समग्राम् ॥ १ ॥

इतिभारतीये नाट्यशास्त्रे नाट्यावतारो नाम षट्त्रिंशोध्यायः ॥

No. 2833 सुभाषितपद्धतिः—त्रैविक्रमिश्रीपतिः ।

अत्र प्रकरणानि—

Fol. 3 b[5] इति श्रीत्रैविक्रमिश्रीपतिनिबद्धायां सुभाषितपद्धतौ अनुक्रम परिच्छेदः ।

Fol. 4 a[10] इति·········श्रीपति भट्ट···········नमस्कृतिपरिच्छेदः ।
५ पत्रादारभ्य १५ पर्यन्तं पत्राणि न सन्ति ।

Fol. 16 a[7] इति प्रकीर्णकपरिच्छेदः ।

Fol. 16 b[9] इतिसमस्या············

Fol. 17 a[9] इत्यन्तर्लापबहिर्लापपरिच्छेदः ।

Fol. 17 b[2] इति क्रियागुप्तम् 17 b[5] इति कर्मगुप्तम् । इतिक्रियागुप्तादि-चित्रपरिच्छेदः ।

Fol. 32 a[1] इति श्रीश्रीपतिभट्टनिबद्धायां सुभाषितपद्धतावन्योक्तिपरिच्छेदः ।

Fol. 33 a[9] इति सुभाषितपद्धतौराजनीति परिच्छेदः ।

Fol. 35 b[5] इति श्रीत्रैविक्रमिश्रीपतिभट्ट निबद्धायां सुभाषितपद्धतौ मिश्रकनीतिपरिच्छेदः ।

Fol. 36 b[10] इति सामान्यनृपवर्णन परिच्छेदः ।

Fol. 37 a[1] अथविशिष्टनृपवर्णनम् (३८ पत्रंनास्ति) ।

Fol. 39 b[4] इत्यरिपलायनपरिच्छेदः ।

Fol. 40 b[4] इति············दानपरिच्छेदः ।

Fol. 41 b[10] इति············गजाश्ववर्णनपरिच्छेदः ।

Fol. 44 b[10] इति············सामान्यशृङ्गारपरिच्छेदः ।

Fol. 64 a[10] इति············शृङ्गारपरिच्छेदः ।

Fol. 71 a[5] इति············षड्ऋतुवर्णनपरिच्छेदः ।

Fol. 77 b[2] इति नवरस परिच्छेदः ।

Fol. 78 a[3] इति जातिः ।

Fol. 78 b[10] इति शाकुनानि ।

Fol. 84 b[8] इति············अलङ्कारवर्णनपरिच्छेदः ।

Fol. 85 a[4] इति रीतिः ।

Fol. 86 a[5] इति छन्दः परिच्छेदः ।

Fol. 87 a[10] इति नदीवर्णनपरिच्छेदः ।

Fol. 87 b[4] इति सरः ।

Fol. 88 b[2] इति नगरवर्णनपरिच्छेदः ।

Fol. 89 b[8] इति············सर्व पदार्थसङ्ग्रहपरिच्छेदः ।

Fol. 91 b[9] इति वात्स्यायनीयम् ।

Fol. 92 a[9] इति मित्राख्यानम् ।

Fol. 93 b[3] इति सदाचारपरिच्छेदः ।

Fol. 94 a[5] इति धर्मस्तुतिपरिच्छेदः ।

End:—इति श्रीत्रैविक्रमिश्रीपतिनिबद्धा सुभाषितपद्धतिः समाप्तिमगात् । लेखकपाठकयोः कल्याणं भवतु । संवत् १६७२ वर्षे माघमासे सुक्लपछे एकादशी शोमवासरे लीषो ग्रंथ उवै कायस्थ श्रीवास्तव अस्थान काशी आदमपुरा ॥

No. 2834 रघुवंशटीका—परमहंसपरिव्राजकाचार्यसरस्वतीतीर्थः ।

End:—इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीसरस्वती तीर्थ विरचितायां रघुकाव्यटीकायां तृतीयः सर्गः ।

No. 2835 तर्कचन्द्रिका—मौनिश्रीकृष्णभट्टः ।

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः ।

नत्वा स्वीयपितामहं बुधवरं गोवर्द्धनं भक्तितो
नत्वा श्रीरघुनाथतातचरणौ श्रीजानकीं मातरम् ॥
ध्यात्वा व्यासपदाम्बुजं हृदि चिरं श्रीकृष्णभट्टाभिधो
मौनी सन्तनुते सतां सुखकरीं तर्कादिकां चन्द्रिकाम् ॥ १ ॥

अइउण् अत्र संहिताया अविवक्षणात प्रगृह्यत्वेन प्रकृतिभावाद्वा सन्धिर्न भवति ।

No. 2836 लघुपदार्थ विवेचनम्—लक्ष्मीपतिः ।

Beginning:—ओं गणेशायनमः

यस्या नामाक्षराभ्यान्तु सीतारामौ जगत्प्रियौ ॥
जातौस्तस्तां जगद्वन्द्यां वन्दे तपनसन्निभाम् ॥

सकलजनमनोवृत्ति संशयापनोदक तर्करसिक विषमेक्षणप्रसादप्राप्त विद्याक्षपादप्रणीतग्रन्थादौ मङ्गलदर्शना त्साम्प्रदायिकशिष्टाचारविषयतयान्तेवासिशिक्षार्थं ग्रन्थादौ मङ्गलं निबध्नाति यस्या इति ।

End:—इति लघुपदार्थ विवेचनं सम्पूर्णम् ॥

विश्वविख्यातभूदेव जयदेवात्मजो महान् ।
विश्वरूपः स्मृतो लोके चत्वारस्तत्सुताः स्मृताः ॥

तेषामाद्यः श्रीनिवासो नामतुल्यगुणान्वितः ॥
वीरेश्वरो द्वितीयस्तु विद्याविनयविक्रमी ॥
विद्याललामसम्पन्नो विद्यापतिरभूत्परः ॥
लक्ष्मीपतिस्तुरीयस्तु तस्य या लिपिमालिका ॥
विदुषां चित्तकमले भ्रमरीयास्तु सा भृशम् ॥

शुभम् । श्रीशाके १६४२ ज्येष्ठशुक्लप्रतिपदायां शुक्रे लक्ष्मीपति पण्डितानां पुस्तकमिदं लिखितं महानंदेन । शुभमस्तु तेषाम् ।

याद्दशं पुस्तकं दृष्टं ताद्दशं लिखितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा मयि दोषो न दीयताम् ॥ श्रीरस्तु सर्वदेव ।
शुभम् ।

No. 2837—मीमांसानयविवेकः—महामहोपाध्यायश्रीभवनाथमिश्रः ॥

End:—न चैवमनतिकर्तव्यतया दर्विहोमापूर्वाणां चोदनार्थता सामान्य
श्रुतस्मार्ताचारधर्मैरगत्या उपकारककल्पनास्तु ॥

इति श्रीमहामहोपाध्याय श्रीभवनाथमिश्रविरचिते मीमांसानय विवेके षष्ठमाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥

No. 2838 नयविवेकदीपिका—श्रीवरदराजः ।

Beginning:—प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ।
प्रणताज्ञानसन्दोहध्वान्तध्वंसनकर्मठम् ॥
नमामि तुरगग्रीवं हरिं सारस्वतप्रदम् ॥
यन्नामग्रहमात्रेण क्षीयन्ते विघ्नहेतवः ।
तमेकदन्तं वन्देहं वन्दकाभीष्टदायिनम् ॥
यत्पादपङ्कजद्वन्द्वनिरन्तरनिषेवणात् ॥
विद्यानिधिः शिष्यगणो नमामस्तं सुदर्शनम् ॥
नमामि पितरौ वृद्धावनल्पकल्याणचेतसः ॥
यत्प्रसादेन मूकोऽपि भवेद्वाचस्पतेः समः ॥
नमामि जैमिनिमुनिं भाष्यकारप्रभाकरौ ॥
नाथं भवं निबन्धॄंश्च चन्द्रादीन् समुपास्महे ॥
पुरा शुकापगातीरे किडाँविकुलभूषणम् ॥
यज्ञद्रोणा त्समभव त्प्रणतार्तिहराभिधः ॥
तस्मा त्समभव त्प्राज्ञो देवराजो बहुश्रुतः ॥
ततः श्रीरंगनाथाख्यो विपश्चित्सत्तमोऽजनि ॥
तत्सूनुना वरदराजबुधाग्रिमेण
व्याख्यायते नयविवेक इति प्रबन्धः ॥
तत्सम्प्रदायमहिता नयदीपिकेति
ख्याता यदीयकृतिरादरणीयभावा ॥

तत्र त्रिपाद्यां गम्भीरं भवदेवसमीरितम् ॥
अहं नयविवेकं तं व्याचक्षे दुर्ग्रहं परैः ॥
महान्तं यत्नमास्थाय कर्तुं शक्यं विधान्तरम् ॥
तथाऽपि सम्प्रदायोऽत्रदुर्लभः सम्प्रकाश्यते ॥
अनेकविधदोषेण दुष्टा यद्यपि मत्कृतिः ॥
अदोषयन्तु तां सन्तः कृपाबहुलचेतसः ॥
अवज्ञां येऽस्माकं विदधति जनाः केचिदपि ते
विजानन्ति प्रायः स्वमतिपरिणामावधि कियत् ॥
नतानुद्दिश्येयं कृतिरपितु मत्तुल्यमहिमा
जनिष्यत्येकोऽपि स्वकृतगुरुसेवाहततमाः ॥

End:—इत्यात्रेयश्रीसुदर्शनाचार्यशिष्यश्रीरङ्गनाथसूनोर्वरदराजस्य कृतौ
नयविवेकदीपिकायां चतुर्थाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

No. 2839 तन्त्रवार्तिकटीका—अन्नंभट्टः ।

Beginning:—तृतीयाध्यायस्यप्रथमः पादः ।
अथप्रतिज्ञाधिकरणम् ।
सू० अथातः शेषलक्षणम् ।
विश्वेशं हृदि सततं निधाय दुर्गां ।
आदित्यं गणपतिमादरादुपास्य ॥
मीमांसागुरुमपरं च..............
व्याख्यास्येऽभिबुधमुदे तृतीयतन्त्रम् ।
सुधाज..................संकल्प..................संतोषदायतः ॥

No. 2840 इष्टसिद्धिः—अविमुक्तात्मभगवत्पादः

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः ।
याऽनुभूतिरजामेयानन्तात्मानन्दविग्रहा ॥
महदादिजगन्मायाचित्रभित्तिं नमामि ताम् ॥ १ ॥
इष्टानिष्टाप्तिहानीच्छोस्तत्सिद्धी यद्दशाश्रुतेः ॥
तम्मानस्त्वेष्टसिद्ध्यर्थं विवृणोम्यात्मसंदृशे ॥ २ ॥
येति । स्वतःप्रसिद्धतां द्योतयति ।

End:—इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमदव्ययात्मभगवत्पूज्यपाद
शिष्यस्य भगवतोविमुक्तात्मनः कृताविष्टसिद्धौ प्रथमोध्यायः ॥

No. 2841 विष्णु सहस्रनाम भाष्य टीका (with text)—
तारकब्रह्मानन्दसरस्वती,

Begnning:—श्रीगणाधिपतये नमः ॥
श्रीमाधवोमाधवविघ्नराजान् वाग्देवतां व्यासमुनिं महान्तम् ॥
श्रीशङ्करं भाष्यकृतं च भक्त्या नमाम्यहं लोकहितावतारम् ॥ १ ॥

श्रीगोपालनन्दयतीन् गुरून् विद्यागुरूनपि ॥
प्रणम्य श्रीमदद्वैतानन्दान् शमदमालयान् ॥ २ ॥

भाष्यं तैरुपदिष्टार्थं भगवत्पादनिर्मितम् ॥
विष्णोर्नामसहस्रस्य यथामति विविच्यते ॥ ३ ॥

क सर्वविद्भाषितभाष्यमेतद् व्याख्याप्रयत्नः क च मे ऽल्पबुद्धेः ॥
तथाऽपि वैगुण्यमिह क्षमन्तां सन्तो यतेर्यन्मननं स्वधर्मः ॥ ४ ॥

इह खलु युधिष्ठिरो भगवान् परमकारुणिकः शान्तनवाद् भीष्माद्धर्मप्रवक्तुः श्रुतिस्मृत्याचारप्रमाणकान् सर्वान् धर्मान् आयाससाध्यान् अल्पफलान् श्रुत्वा सकलपुरुषार्थसाधनभूतः सुखसम्पादनो धर्मोऽनुक्त इति मत्वा तादृशं धर्मं धर्मप्रवक्तारं सर्वज्ञं भीष्मं पप्रच्छ ॥

End:—प्रक्षेपकालुष्यनिरासहेतोर्व्याख्या हरेर्नामसहस्रभाष्ये ॥
या तारकब्रह्मयतिप्रणीता समर्पिता सा हरिपादयुग्मे ॥

श्रीगोपालसरस्वतीयतिवरान्तेवासिना तारक-
ब्रह्मानन्दसरस्वतीसुयतिना शक्त्यानुरूपा कृता ॥
विष्णोर्नामसहस्रभाष्यविवृतिर्या तत्र विद्वज्जनैः
क्षन्तव्यं क्षतमुत्तमैर्भगवतो नामैकनिष्ठा यतः ॥ ओं ॥ श्रीः ॥

No. 2842 शुकाष्टक टीका (with text)—गङ्गाधरेन्द्र सरस्वती भिक्षुः।

Beginning:—श्रीगणपतये नमः ।

आनन्दसिन्धुमजमक्षरमद्वितीय-
मात्मानमच्युतशिवं स्वगुरुं प्रणम्य ॥
कुर्वे समस्तजननिर्वृतिसौख्यसिद्ध्यै
श्रीमच्छुकाष्टकसरोजविबोधमानुम् ॥

इह खलु अनेकजन्मसञ्चितानन्तसुकृत.................

End:—श्रीमच्छु [च्छु]-काष्टकस्येयं व्याख्या बुद्धिसरोरुहम् ॥
भानुप्रभोचभुवनं (?) प्रबोधयतु सन्मतेः ॥ ?

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीरामानन्दसरस्वतीपूज्यपाद-
शिष्य गङ्गाधरेन्द्रसरस्वत्याख्यभिक्षुणा कृतं शुकाष्टकव्याख्यानं
सम्पूर्णम् ॥

No. 2843 मधुमञ्जरी (मनीषापञ्चकव्याख्या)—गोपालबालयतिः ।

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीमद्यतीन्द्रमानम्य जगन्नाथमुनिं गुरुम् ॥
मनीषापञ्चकव्याख्या तन्यते मधुमञ्जरी ॥ १ ॥

तत्रादौ कथा निरूप्यते । कदाचिच्छङ्कराचार्यः काशीं प्रति पुरीं ययौ ॥
तस्य ज्ञानपरीक्षार्थं कश्चिद्देवः समागतः ॥ २

End:—एवं मम मनीषेति स्पष्टम् ।

मनीषापञ्चकस्यैवं कृता टीका मनोहरा ॥
गोपालबालयतिना मञ्जरी मधुसंज्ञिका ॥ ३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्गोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यश्रीमच्छङ्कराचार्यकृतमनीषापञ्चकस्य टीका सम्पूर्णा ॥

No. 2844 पञ्चीकरणविवरणटीका (तत्त्वचन्द्रिका)—अज्ञातः ।

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः । ओं

यन्नामरूपजगदुद्भवसम्प्रतिष्ठासंरोधकारणमनिर्वचनीयशक्तिम् ॥
सच्चित्सुखाद्वयवपुर्जगतो हिताय रामाभिधामुपगतं भुवि तं नमामि ॥१॥

यत्पांसुधूसरितमस्तकरूस्तपापमज्ञानलक्षणमहाग्रहयक्षभूताः ।
मुक्ता भु मां ययुरजस्रमतीव रम्यं श्रीकृष्णतीर्थगुरुपादयुगं नमामि ॥२॥

जगन्नाथाश्रमाद्या ये गुरवो मे कृपालवः ॥
तानहं विधिवन्नत्वा करवै तत्वचन्द्रिकाम् ॥ ३ ॥

श्रीमच्छङ्करभगवत्पूज्यपादविरचितं पञ्चीकरणाख्यं प्रकरणमतिसंक्षिप्तमनेकार्थसङ्ग्रहगम्भीरमतिविमलमर्थतः प्रकटीचिकीर्षुरानन्दगिर्याचार्यः स्वचिकीर्षितस्याविघ्नपरिसमाप्तये विशिष्टशिष्टाचारपरिप्राप्तं इष्टदेवतानमस्कारलक्षणं मङ्गलमाचरन् शास्त्रस्य विषयप्रयोजने दर्शयति यदबोधादिति ।

End:—पञ्चीकृते विवरणमत्यर्थं प्रकटीकृतम् ॥
यथाश्रुतं यथाबुद्धि तेन तुष्येदुमापतिः ॥ १ ॥

सीतासुवर्णलतिकापरिवीतगात्रं, प्रेमारसार्द्रचरणं सुखमुत्पलाढ्यम् ॥
कीर्तिप्रसूनपरिपालितसर्वलोकं रामाभिधं जगति कल्पतरुं नमामि ॥२॥

इति श्रीपञ्चीकरणविवरणटीका तत्त्वचन्द्रिका नाम परिसमाप्ता ॥

वासुदेवार्पणम् ॥

No. 2845 ब्रह्मविदाशीर्वादपद्धतिः—श्रीविद्यारण्यमुनिः ।

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः ।

हिरण्यगर्भादिस्थावरान्तेषु शरीरेषु यदेकं चैतन्यमस्ति तदेवाहमस्मीति दृढज्ञानसिद्धिर्भूयात् ॥

End:—इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्विद्यारण्यमुनिवर्यकृता
ब्रह्मविदाशीर्वादपद्धतिः समाप्ता ॥

No. 2846. त्रिपुरारहस्यम् (माहात्म्यखण्डम्)—हारितायनः ।

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः ।
श्रीत्रिपुराम्बिकायै नमः ।

ओं नमः कारणानन्दहृद्बीजाकाशगामिने ॥
यल्लीलालेशलसिता लोका लोकाम्बरेऽम्बरः ॥ १ ॥
यदक्षरं परं ब्रह्म जगन्मालामलिप्रभम् ॥
सर्वं सर्वात्मकं सर्वसारं सर्वपदाश्रयम् ॥ २ ॥
यद्देवाशेषसंसारदलबीजशिवात्मकम् ॥
शिवरूपं शक्तिरूपं ब्रह्मरूपमरूपकम् ॥ ३ ॥
त्रिपुरां परमेशानीं महाप्रलयसाक्षिणीम् ॥
दग्धकामोज्जीवनाय सुधासारां नमाम्यहम् ॥ ४ ॥
अस्ति दक्षिणदिग्भागे मलयाद्रिर्महोच्छ्रयः ॥
शृङ्गसङ्घातसङ्क्रान्तसप्तसप्तिमहापथः ॥ ५ ॥

End:—विद्याप्रदं त्रिलिखित पूजितं प्रेप्सितप्रदम् ॥
त्रिवारितं ज्ञानभक्तिवैराग्यादिप्रदं नृणाम् ॥
सर्वागमाब्धिमथनाद्यद्रक्त्यमृतमाप्य तु ॥
अमृताः शिवमुख्याः स्युः सामस्त्येत्रिपुरैवन्हौ ॥ १२२ ॥

इतिश्रीमद्दितिहासोत्तमे त्रिपुरारहस्ये माहात्म्यखण्डे उपासकमुख्य धर्मनिरूपणं नाम अशीतितमोऽध्यायः ॥ श्रीत्रिपुरांबार्पितमस्तु । ओं तत्सत् ।

No. 2848 सौभाग्योदयः (परशुरामकल्पसूत्रवृत्तिः)—रामेश्वरकविः ।

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीवल्लभापयोधरसंलिप्तालेपरञ्जितोरस्कम् ॥
वन्दे गजेन्द्रवदनं बालसहस्रांशुकोटिसच्छायम् ॥ १ ॥
या परशिवे स्फुरन्ती पूर्णाहन्तापदेन संश्लिष्टा ॥
द्वैतं भावं प्राप्ता पश्चादम्बां परामिमां कलये ॥ २ ॥
या पञ्चप्रेतसंस्था परशिवनिलया शक्तयः कामबुद्धिः
कर्माद्या यन्मयूखा समुदयपरिरक्षान्तकर्त्र्यो बभूवुः ॥
या पश्यन्त्यादिरूपा सकलजनवचोजालमाविष्करोति
सा मे वाग्देवतेयं विलसतु वदने चित्तमालिन्यहन्त्री ॥ ३ ॥
श्रीमद्यशोवतीतिप्रथिताम्बाशोभमानवामाङ्कम् ॥
मम विधिसुषिरसरोरुहकलिततनिलयं नमामि नाथेन्द्रम् ॥ ४ ॥
यो भृगुवंशे भूत्वा क्षत्रं जघ्ने त्रिसप्तकृत्वस्तम् ॥
षष्ठं श्रीमद्विष्णोरवतारं नौमि वीरेन्द्रम् ॥ ५ ॥
सुब्रह्मण्यं च पितरं गुरुवमां च मातरम् ॥
प्रणमामि फलावाप्त्यै तावेव शरणं मम ॥ ६ ॥
विचार्य नानातन्त्रादीन् मीमांसान्यायविस्तरम् ॥
जामदग्न्येन रचितं कल्पसूत्रं यथामति ॥ ७ ॥

विस्तारयति गूढार्थं श्रीविद्योपास्तिसिद्धये ॥
रामेश्वरः श्रीललिताप्रेरितः काश्यपोद्भवः ॥ ८ ॥

इह खलु श्रीभगवान् श्रीपरशुरामः आधुनिकेषु मन्दमतिषु कृपालुः श्रीशिवनिर्मितान्यसङ्ख्यानि तन्त्राणि परिलोड्य सर्वाण्युपसंहृत्य तुरीयपुरुषार्थसाधनं लघुमध्वानं दर्शयन् प्रतिजानीते अथेति ।

End:—यथोपराजितानन्दनाथः श्रीगुरुसेवया ॥
सम्पन्नसूक्ष्मविज्ञानः श्री देवीप्रेरितः कृती ॥ १ ॥
जामदग्न्यं कल्पसूत्रं व्याचख्यौ गूढभावकम् ॥
बालानां सुखबोधाय श्रीदेवीप्रीतयेपि च ॥ २ ॥
रचितं ग्रन्थजालं तु साधवो गतमत्सराः ॥
शोधयन्तु विचार्यैत्र भ्रान्तेः पुरुषधर्मतः ॥ ३ ॥
साधुरेवोऽथवासाधुः सौभाग्योदयसंज्ञकः ॥
यत्प्रेरणात्समुद्भूतस्तस्याश्चरणपङ्कजे ॥ ४ ॥
अश्विबाणाद्रिभूसंख्ये शाके तपसि गोष्पतेः ॥
वासरे शुक्लपक्षस्य दिनत्रांपे निशामुखे ॥ ५ ॥
अर्पितः श्रीकाशिकायामनेन प्रीयतां शिवा ॥

इति श्रीपण्डितकुलजनिखिलनित्यनैमित्तिकानुष्ठानपृष्ठीकृतकलशोद्भवाद्युपासकवर्यामृतेशानन्दनाथप्रेमपात्रश्री सुब्रह्मण्यतनूद्भव रामेश्वर कविरचिता सौभाग्योदयसंज्ञिका परशुरामसूत्रवृत्तिः समाप्ता ॥

No. 2849 यौवनोल्लासः—उमानन्दनाथः ।

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः । श्रीमहात्रिपुरसुन्दर्य नमः ॥

नत्वा श्रीभासुरानन्दनाथपादाम्बुजद्वयम् ॥
युनक्त्युमानन्दनाथो यौवनोल्लासमद्भुतम् ॥ १ ॥
महात्रिपुरसुन्दर्या मतोऽत्र यजनक्रमः ॥
कीर्त्यन्ते गणपत्यादिक्रमा यदुपजीविनः ॥ २ ॥

No. 2850 सौभाग्यकल्पद्रुमः (१ मस्कन्धः)—माधवानन्दनाथः ।

Beginning:—श्रीगुरुः शरणं मम । श्रीगणेशाय नमः श्रीमहात्रिपुरसुन्दर्यै नमः ।

यत्रेदमखिलं भाति कार्यं बीजाङ्कुरोपमम् ॥
विमृशामि पराहन्तां स्वात्ममूर्तिमनुत्तराम् ॥ १ ॥
नत्वा श्रीयादवानन्दनाथपादाम्बुजद्वयम् ॥
उद्भावयामि सौभाग्यकल्पद्रुममभीष्टदम् ॥ २ ॥
प्रातः स्मृतिस्नानसन्ध्याजपन्यासादिभिः सदा ॥
उपास्या या साधकेन्द्रैस्तामम्बां हृदि भावये ॥ ४ ॥
अथ श्रीसाधकेन्द्र उषसि द्युत्थितः स्वात्मदेवतां सञ्चिन्तयन् ।

End:—पूर्णामिषिक्तस्तु पंचावान्यासाष्टकमपि न्यसेत् । तच्चन्यासस्कन्धे लिख्यत इति शिवम् ॥

श्रीमाधवानन्दनाथकृते सौभाग्यपूर्वके ॥
कल्पद्रुमे ह्यभूत्स्कन्धश्चाद्यः सन्ध्यादिसत्फलः ॥ १ ॥
इति श्रीसौभाग्यकल्पद्रुमे प्रथमस्कन्धः ॥ श्रीगुरुः शरणं मम ॥

No. 2851 दक्षिणामूर्तिसंहिता ॥

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः । श्रीशारदाम्बा नमः । अविघ्नमस्तु ।

श्रीमच्छ्रीकोशहृदयं पञ्चसिंहासनात्मकम् ॥
फलं कल्पलतानां च पञ्चरत्नस्फुरत्फलम् ॥ १ ॥
चतुरायतनानंदि चतुरन्वयकोशगम् ॥
नित्यानन्दि परं ब्रह्मधामं नौमि सुखाप्तये ॥ २ ॥

श्रीदेव्युवाच—कृपां कुरु महादेव कथयानन्दमन्दिर ।
किन्तद् ब्रह्ममयं धाम श्रोतुमिच्छामि तत्वतः ॥ ३ ॥

Contents of the work—

		...	श्लोक	२१
पटल	१—लक्ष्मीपूजाविधिः	...	,,	१५
,,	२—लक्ष्मीहृदयपटलम्	...	,,	१७
,,	३—महालक्ष्मीपूजा	...	,,	१३
,,	४—साम्राज्यपटः			
,,	५—आत्माष्टाक्षरपरज्योतिर्विद्या-विधानम्		,,	१३
,,	६—प्रणवविद्या [याः] परनिष्कलमेदेन समाराधनम्		,,	१४
		...	,,	३२
,,	७—अजयाविधानम्	...	,,	३९
,,	८—मातृकापूजनम्	...	,,	८७
,,	९—त्रिपुरेश्वरीसमाराधनम्	...	,,	६
,,	१०—ललितार्चादि	...	,,	१४
,,	११—कामेश्वरीपूजाविधिः	...	,,	३
,,	१२—सिंहासनम्	...	,,	१६
,,	१३—सञ्जीविनीपूजाविधिः	...	,,	१७
,,	१४—सञ्जीविनीयजनविधिः	...	,,	१४
,,	१५—वज्रप्रस्तारिणीपूजाविधिः	...	,,	१४
,,	१६—पश्चिमसिंहासनविद्याविधिः	...	,,	४
,,	१७—त्रिपुराभैरवीविद्याविधिः	...	,,	६
,,	१८—पश्चिमसिंहासनविद्याविधिः	...	,,	
,,	१९—उत्तरसिंहासनेश्वरीडामरभैरवी-विद्याविधिः		,,	८

पटल	२०—चैतन्यभैरवीविधिः	...	श्लोक	३
,,	२१—षट्कूटाभैरवीविधिः	...	,,	६
,,	२२—नित्याभैरवीविधिः	...	,,	३
,,	२३—भयविध्वंसिनीभैरवी (विधिः)	...	,,	२
,,	२४—अघोरभैरवीविधिः	...	,,	४
,,	२५—भैरवीविवरणम्	...	,,	६
,,	२६—पञ्चसुन्दरीविवरणम्	...	,,	१२
,,	२८—पारिजातेश्वरीविधिः	...	,,	१५
,,	२९—पञ्चबाणेश्वरीयजनविधिः	...	,,	७
,,	३०—पञ्चकामेश्वरीयजनविधिः	...	,,	५
,,	३१—कल्पलताविद्याविधिः	...	,,	३०
,,	३२—सिद्धविद्याअन्नपूर्णा साधनविधिः	...	,,	३०
,,	३३—मातङ्गेश्वरीरत्नविद्यादि	...	,,	५५
,,	३४—भुवनेश्वरीत्रिगुणितयन्त्रसाधनम्	...	,,	३४
,,	३५ ,, षड्गुणितयन्त्रसाधनविधिः	...	,,	२५
,,	३६ ,, द्वादशगुणितयन्त्रोद्धारविधिः	...	,,	३७
,,	३७—घटार्चनायन्त्रोद्धार साधनविधिः	...	,,	५०
,,	३८—पञ्चमीक्रमार्चनविधिः	...	,,	४३
,,	३९—पञ्चमीसङ्कटमन्त्रोद्धारणसाधनविधिः		,,	४
,,	४०—नित्यायतनाम्नायविवरणम्	...	,,	६
,,	४१—कामेश्वरी नित्याविधिः	...	,,	५
,,	४२—भगमालिनी	...	,,	२६
,,	४३—नित्यक्लिन्ना	...	,,	११
,,	४४—भेरुण्डा	...	,,	२२
,,	४५—वन्हिवासिनी	...	,,	१३
,,	४६—महाविद्येश्वरी	...	,,	११
,,	४७—दूती	...	,,	८
,,	४८—त्वरिता	...	,,	१८
(क)	४९—कुलसुन्दरी	...	,,	२
[ख]	४९—नित्याद्वय [नित्यानित्या] विधि	...	,,	२
,,	५०—नीलपताका	...	,,	८
,,	५१—विजया	...	,,	१२
,,	५२—सर्वमङ्गला विधिः	...	,,	९
,,	५३—ज्वालामालिनी		,,	२२
,,	५४—विचित्रा	...	,,	८
,,	५५—नित्याविवरणम्	...	,,	२६
,,	५६—करशुध्यादिविधिः	...	,,	५८

पटल ५७—श्रीविद्याविवरणम् ... श्लोक ७८
,, ५८—यजनमुद्राविवरणम् ... ,, ६७
,, ५९—ध्यानादियजनविधिः ... ,, ७२

No. 2852 श्रीक्रमसंहिता ।

Beginning:—श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरवे नमः ।

ईश्वरउवाच । आकाशात्पतिता विद्या हंसबीजात्मिका परा ।
तया शक्तिं पुटि [टी] कुर्यान्नान्यथा सिद्धिदा भवेत् ॥ इत्यादि

11a10 इति श्रीश्रीक्रमे हंसमाहेश्वरे ब्रह्मयोगकथनमन्त्रयोगविधानं नाम प्रथमः पटलः ।

21b7 इति श्रीश्रीक्रमसंहितायां हंसमाहेश्वरे द्वितीयः पटलः ।

24b5 इति श्रीक्रमसंहितायां हंसमाहेश्वरे तृतीयः पटलः ।

END